ಯಾವಾಗ ಹಾರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದೂ ಯಾವಾಗ ಹೇಗೆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಸುತ್ತು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ವರಂದಿರು ನಡುಗುತ್ತಾರೆ. ಗಾಬರಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೂರ್ಖತನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲ ರಾತ್ರೆಯ ಕುರಿತು ನಾನೇನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಆತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಕಥಾ ಪರವಾದ ಕಾದಂಬರಿಯಾದರೂ ಮೊದಲ ರಾತ್ರೆ ಅಥವಾ ಬೆಡ್‌ರೂಮ್‌ನ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ರಾತ್ರಿ ನನಗೆ, ಶ್ರೀದೇವಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಕದ್ದು ನೋಡಿದ ಬೆಳದಿಂಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಿರಲಿ.

ನನ್ನ ಮಾಜಿ ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಕುರಿತು ಚುಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿ ಕೇಳಿದರೂ ಸುಮಿತ್ರಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತೂ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಹಿತ್ತಲಿನ ವೇಲಾಯುಧನ ಮಗಳು ವೀಣಾಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪೂರ್ಣವಾಗದೆ ಹೋದ ಕನಸಿನಂತೆ ಅದು ಕೊನೆಗೊಂಡ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವಳಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯೆನಿಸಿತು. ಪೂರ್ವಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ನಂಬಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. 'ಇಷ್ಟೇ ತಾನೆ' ಎಂದು ಅವಳು ಸುಮ್ಮನಾಗಿರಬಹುದು.

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೊಬ್ಬ ಕಾಲೇಜು ಕುಮಾರನೊಂದಿಗೆ ಸಾಮೀಪ್ಯವಿತ್ತಂತೆ. ಸುಖಾಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೂರುವಷ್ಟು ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದವನು. ಒಂದೇ ಚಿಂತನೆ. ಒಂದೇ ಜಾತಿ, ಒಂದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಒಲವು! ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಒಮ್ಮೆ ಮುಟ್ಟಲೆ ಎಂದು ಕಂಪಿಸುತ್ತಾ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ಅವಳು ಅವನಿಂದ ದೂರವಾದಳು. ನಿಜವಿರಬಹುದು. ಹುಡುಗ ಮದುವೆಯ ವಿಷಯ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ನಿನ್ನೆ ಉಡುಗೊರೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದನಂತೆ.

'ನೀನು ಅವನನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ?'

'ಗಡಿಬಿಡಿಯ ದಿನವಲ್ಲವೆ? ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಂಡಾಗ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತೇನೆ'.

'ನನಗಿಂತಲೂ ಸ್ಟೈಲಾಗಿದ್ದಾನಾ?' ನನಗೆ ಕುತೂಹಲವೆನಿಸಿತ್ತು. ಅವಳದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಳು.

'ಉಂ... ಸಿನಿಮಾ ನಟನಂತಿದ್ದ' ನನ್ನ ಮುಖ ಮಂಕಾಗಿದ್ದು ಕಂಡು ಅವಳು ನಕ್ಕಳು.

'ನಾಯಕನಂತೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ವಿಲನ್ ತರಾನೂ ಅಲ್ಲ... ಒಬ್ಬ ವಿದೂಷಕ ನಟನಂತಿದ್ದಾನೆ' ಅವಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕಳು.

ಶ್ರೀದೇವಿಯೊಂದಿಗಿನ ಬದುಕನ್ನು ನಾನು ಸವಿದೆ. ಅಂಕಲ್‌ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ವಾಸ. ಮೂರು ಕೋಣೆಗಳಿರುವ ಮಹಡಿ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಒಂದು ನನಗೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಅವಳಿಗೆ. ಮೂರನೆಯದು ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದಾಗಲು.

ಇನ್ನಿರುವ ಜೀವನವೆಲ್ಲಾ ಮಧುಚಂದ್ರದ ಕಾಲದಂತಿರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿದೆವು. ಶ್ರೀದೇವಿಗೆ ನಾನು ಸದಾಕಾಲ ಅವಳ ಜೊತೆಗೇ ಇರಬೇಕೆಂಬಾಸೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಮನೆ ತಲುಪಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಿಗೆ ಹಾಗೆ ಒಂದೆಡೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ರಾಜಕೀಯ... ಮಣ್ಣಾಂಕಟ್ಟೆ... ಅವಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

'ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಈ ರಾಜಕೀಯ. ನಮಗದು ಬೇಡ ಕಣ್ರಿ... ಹಾಳಾದ ರಾಜಕೀಯ'. ನಿಧಾನವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ದೂರವಾಗಬೇಕೆಂಬಾಸೆ ನನಗೂ ಇತ್ತು. ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ನನಗೊಂದು ಕೆಲಸ ದೊರೆಯಿತು. ಅನುರೂಪಳಾದ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಿದಳು. ಇನ್ನು ಬೇಕಾಗಿರೋದು ಹಣ, ಕಾರು, ಬಂಗ್ಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದನ್ನು ಅಂಕಲ್ ಅವರೇ ಸಂಪಾದಿಸಿ ನನಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ತೆಪ್ಪಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಟವಾಡಿಸುತ್ತಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಶ್ರೀದೇವಿ ಹೇಳುವುದೂ ಸರಿಯೆನಿಸಿತು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆಳೆದ ಅವಳಿಗೆ ಅರೋಚಕವಾಗಿ ತೋರಿರಬೇಕು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಮ್ಮನಿಗೂ ರಾಜಕೀಯದ ರುಚಿ ಹತ್ತತೊಡಗಿತು. ಒಬ್ಬರು ನೇಪಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ. ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ನುಸುಳಿ ಬಂದವು. ಅಪ್ಪನ ರಾಜಕೀಯ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದೇ ಅಮ್ಮ. ಚೋಟಾ ನಾಯಕರುಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪನಿಗಿಂತಲೂ ಅಮ್ಮನ ಮೇಲೆಯೇ ಗೌರವ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು. ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕಿಳಿದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಅವಸ್ಥೆಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಶ್ರೀದೇವಿಯದ್ದು. ಆದರೆ ಸುಮಕ್ಕ ಹೊರಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಅವಳು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನೆಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಅದಮ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತು.

'ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರುಗಳ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಅರಾಜಕವಾದಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಶ್ರೀದೇವಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ.

'ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಪೊಳ್ಳುತನವನ್ನು ಖಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿ ಓಡಾಡುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಮೇಲಿರುವ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಮ್ಮ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕುಡಿದ ಕಪ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯೋಲ್ಲ'.

ನನಗೆ ಶ್ರೀದೇವಿಯೊಂದಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂಕಲ್‌ಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ನನಗೆ ಜೈಕಾರ ಹಾಕಲು ಕಾದು ನಿಂತಿರುವ ಯುವ ತುರ್ಕಿಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಡವೇ? ಅನೇಕ ದಿನಗಳು ನಾನು ತಡವಾಗಿ ಮನೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂದು ಉರಿಯುವ ಚಿಮಿಣಿ ದೀಪದ ಹಿಂದೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಬದಲಿಗೆ ಜೀರೋ ವೋಲ್ಟ್ ಬಲ್ಬ್‌ನ ಕೆಳಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉರುಳಾಡಿ ಅವಳು ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡಳು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲಿನ ಬಳಿಯೇ ಬಾಮ್ ಹಚ್ಚಿದ ಹಣೆಯನ್ನು ತಡವುತ್ತಾ ಅವಳು ನಿದ್ರಿಸದೆ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದಳು. ದೇವಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಟ ಓಬೀರಾಯನ ಕಾಲದವಳೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಒಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ನೇತಾರನ ಮಗಳಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬದುಕಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಇಬ್ಬರೂ ಉಪವಾಸ ಮಲಗಿದ ರಾತ್ರೆಗಳು ಅನೇಕವಾದವು. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿ ನಿದ್ರಿಸದೆ ಅವಳು ಬಿಕ್ಕಿದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಮನಸು ಉಪವಾಸದಿಂದ ಒಣಗಿದ ಒಂದು ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟೆ. 'ನಮಗಿನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಬೇಡ ಕಣಮ್ಮ'.

ಹಳ್ಳಿ ರಾಜಕೀಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಈಗ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಜೀವನವಲ್ಲವೆ ದೊಡ್ಡದು? ಕೆಲಸವಿದೆ, ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನು ಒಂದೋ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು. ಲೋನ್ ತೆಗೆದು ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಒಂದು ಕಾರು ತಗೋಬಹುದು. ಸಾಕು. ಆದರೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯೆಂಬುದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳಷ್ಟು ದುರಂತಗಳು ನಾನು ಅದರ ಸಮೀಪ ತಲುಪುವುದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಕೈಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಜಯರಾಮ ಕೇವಲ ಬಾಲಿಶ ಚಿಂತಕನೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಪಕ್ಷದಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದೂ ಗಲಭೆ, ಜಗಳಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅವನ ಪ್ರವಚನ ಸುಳ್ಳಾಯಿತು. ಅಹಂ, ಸ್ಪರ್ಧಾಬುದ್ಧಿ, ಸ್ಥಾನ ವ್ಯಾಮೋಹಗಳೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯನ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂಘರ್ಷದ ಬೀಜಗಳಲ್ಲವೆ?

ಅಧ್ಯಾಯ–9

ರೋಷದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದ್ದು ಸುಮಕ್ಕನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ನಗರದಿಂದ ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸಿಲ್ಕು ಜುಬ್ಬಾಧಾರಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಗಂಡಸು. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಗಾರದ ಉಂಗುರಗಳು. ದಿನನಿತ್ಯ ಡೈ ಹಚ್ಚಿದಂತೆ ತೋರುವ ತಲೆಗೂದಲು ಮತ್ತು ಮೀಸೆ. ವಿದೇಶಿ ನಿರ್ಮಿತ ಕಾರು. ಸುತ್ತಲೂ ಪರ್ಫ್ಯೂಮ್ ಹಚ್ಚಿದುದರ ಪರಿಮಳ.

ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಕಲಸಿ ಜನರನ್ನು ವಶೀಕರಿಸುವ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ಫ್ರೆಡ್ಡಿ ಎಂಬ ಫ್ರೆಡ್ರಿಕ್ ಥಾಂಸನ್‌ಗೆ ಕರಗತ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಕ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬೀಳಿಸಲು ಅತಿ ಸಮರ್ಥ. ಸುಮಕ್ಕನ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲೂ, ಯೌವನದಲ್ಲೂ, ಪಕ್ವತೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಮುಂದೆ ಅವರನ್ನು ಶಾಸಕಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ, ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿದ. ಅಂಕಲ್‌ನಂತಹ ಅರೆಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಭಾವೀ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರವೇನೂ